

værket efterses og renses dog een eller to Gange daglig, saa det er udelukket, at Afspærringen paa dette Sted kan give Anledning til Opstemning af Vandet. Det har da ogsaa vist sig, at Oversvømmelser af de lave Enge i denne Egn staar i Forbindelse med Højvande i Havet og Fjorden og er ganske uafhængigt af, om Fiskegaarden er aaben eller lukket.

Fiskegaarden har fra gammel Tid været ilde lidt af Fiskerne ovenfor, hvilket ogsaa var berettiget, saa længe den var i privat Eje, idet den da ikke blot hindrede Fiskene i at komme op til Legepladserne, men ogsaa i at komme op og blive fanget af de fiskeriberettigede ovenfor.

Efter at Staten har købt Fiskegaarden, er Forholdene væsentlig ændrede, idet Driften nu foregaar paa en saadan Maade, at Fiskerne kan faa det størst mulige Antal af de aarlig opgaaende Fisk, samtidig med at et til Bestandens Formerelse tilstrækkeligt Antal sikres til dette Formaal.

I hele den bedste Opgangstid for Laksen, nemlig i de seks Maaneder fra den 1. December til den 1. Juni, staar Fiskegaarden fuldstændig aaben. I det øvrige Halvaar er den vel som Regel lukket, men alle Ørreder, der fanges i Fiskegaarden i Tiden fra den 1. Juni til den 1. Oktober, sættes straks ud igen, hvorimod de i Sommermaanederne fangede Laks (væsentlig smaa og paa denne Aarstid i lavere Pris) holdes tilbage for om Efteraaret (i November) at anvendes som Stamfisk til kunstig Klækning. Det har nemlig vist sig, at der senere hen mod Legetiden saa at sige ikke kommer Laks op fra Fjorden. De i November afstrøgne Laks sættes i øvrigt straks ud i Aaen; det har vist sig, at de søger op mod Strømmen og for største Delen bliver fanget.

Ørrederne begynder først at gaa op i Juni, og det har vist sig ved Fiskegaarden, at Maanederne Juli, August og September er fuldt saa gode Ørredmaaneder som Oktober; men da der i sidstnævnte Maaned dog som Regel kan fanges et tilstrækkelig stort Antal til Bestandens Formerelse, nøjes man med at fange til Udklækningsbrug i Oktober.

Dersom Fiskegaarden ikke var til, vilde der sandsynligvis alligevel ikke komme Laks paa Legepladserne om Efteraaret, idet de vilde blive fanget af Fiskerne forinden sammen med Ørrederne. Blev Fiskegaarden nu nedlagt, var derfor den eneste Maade at vedligeholde Laksebestanden paa formentlig at indføre en Fredningstid, der strakte sig mindst fra den 1. Juni Aaret ud. Herved vilde — forudsat at Fredningen blev effektiv, hvad der neppe blev Tilfældet uden en meget skarp Kontrol — en Del af Laksebestanden faa Lejlighed til at yngle, men da samtidig hele Ørredbestanden (der jo udelukkende gaar op i dette Tidsrum) vilde blive fredet, maatte det forudses at blive Følgen, at Ørredbestanden vilde øges for en Del paa den værdifuldere Laksebestands Bekostning. Denne Ordning vilde blive ufordelagtig for Lodsejerne, idet alle de opstigende Ørreder blev unddraget deres Fiskeri; at undgaa dette ved at frede Laksen, men ikke Ørreden er praktisk talt umuligt.

Man maa i det hele taget tro, at den kunstige Klækning er et meget vigtigt Led i Bestræbelserne for at op hjælpe Aaens Lakse- og Ørredbestand. Det er nemlig en Kendsgerning, at i Naturen kommer kun en ringe Del af den aflagte Rogn til Udvikling, idet for det første langt fra alle Æggene bliver befrugt og for det andet mange af Æggene ødelægges, dels ved Tilsanding og dels af Fugle, Spidsmus og Fisk (særlig andre Ørreder). Ved den kunstige Udklækning faas derimod mindst 90 pCt. af den afstrøgne Rogn som Yngel. Derimod kan det maaske være rigtigt nok, at den i Naturen klækkede Yngel klarer bedre for sig i Bækken end den kunstig klækkede, men ved Gudenaen udsættes heller ikke al den klækkede Yngel straks; der bruges en langt værdifuldere Metode, idet en stor Del af den klækkede Yngel holdes tilbage i Damme Sommeren over eller i hvert Fald nogle Maaneder, hvorved de beskyttes mod alle de Farer, der ellers i deres første Leve- maaneder vilde møde dem i Bækkene i Form af Hundestejler, Smaaørreder o. s. v. Naar de opdrættede Smaafisk udsættes, er de allerede 5—10 cm lange og helt anderledes end Yngelen i Stand til at klare sig for Fjender.

I Andragendet omtales tillige Forholdene ved Resenbro Aalegaard. Denne ligger lidt nedenfor Silkeborg og er anlagt med det Formaal at fange de nedad vandrende blanke Aal paa deres Vej til Havet. Dens Indretning ses af hoslagte Skitse. Det er efter mine Undersøgelser rigtigt nok, at der her ødelægges talrige Smaafisk, særlig af Brasen og Skaller, men heller ikke faa Laks og Ørred. Afspærringen bestaar nemlig her af faste Stigbord undtagen paa de faa Steder, hvor Ruserne er anbragte; herved fremkommer der dels en mindre Opstemning af Vandet (ca. 1 Decimeter), dels et meget stærkt Vandpres i Ruserne, hvorved Fiskene dræbes. Dette Forhold lod sig imidlertid sikkert afhjælpe ved en Om-